

A large pink speech bubble containing the text 'SOSTE webinaari' in white. The word 'SOSTE' is in a larger, bold font, and 'webinaari' is in a smaller font below it.

SOSTE
webinaari

Yhdessä eteenpäin

Saavutettava viestintä verkossa ja somessa

Webinaariin liittyvässä keskustelussa
Twitterissä voitte käyttää tunnisteita:

@soste10

#SOSTEwebinaari

#YhdessäEteenpäin

SOSTE

A pink speech bubble containing the text 'SOSTE webinaari' in white. The bubble has a tail pointing downwards and to the left.

SOSTE
webinaari

Yhdessä eteenpäin

Löydät webinaarin esitysmateriaalit
tapahtumasivulta osoitteesta **soste.fi**

Tallenne löytyy muutaman päivän kuluttua
tekstitettynä: **[youtube.com/SOSTEkanava](https://www.youtube.com/SOSTEkanava)**

SOSTE

Saavutettava viestintä verkossa ja somessa

Yhdessä eteenpäin –webinaarisarja 28.5.2020

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

www.humak.fi

Jarmo Röksä

Viestintäpäällikkö

Humanistinen ammattikorkeakoulu

@roexae

Myytti keskivertokäyttäjistä

- Verkkosivut suunnitellaan usein keskivertokäyttäjälle, mutta ongelma on *ettei keskivertokäyttäjää ole*
- **Steve Krug:**
 - *KAIKKI VERKKOPALVELUJEN KÄYTTÄJÄT OVAT UNIIKKEJA JA*
 - *KAIKKI VERKKOPALVELUIDEN KÄYTTÖ ON PERIAATTEESSA AINUTLAATUISTA*
- **Verkkopalvelun käytettävyyteen ei ole helppoja ratkaisuja** – vastaus siihen, mikä on tarpeet täyttävää suunnittelua saadaan vain testaamalla palvelua eri käyttäjillä
 - *Testaukseen ei ole vaihtoehtoja*

Piirros: Jarmo Röksä

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Saavutettavuus lisää yhdenvertaisuutta

- Saavutettava palvelu on helppokäyttöinen
- Palvelu toteutetaan *suunnittele kaikille periaatteella*:
- Saavutettavuutta on noudatettava digitaalisten palvelujen **suunnittelussa, kehittämisessä, ylläpidossa ja päivittämisessä**:
 - Saavutettava palvelu huomioi seniorikäyttäjät, näkövammaiset, kuulovammaiset sekä henkilöt, joilla on lukivaikeuksia, motorisia toimintarajoitteita, värisokeus, ikänäköä tai esimerkiksi heikosta kielitaidosta johtuva haaste ymmärtää sisältöjä.
 - Käyttötilanne voi aiheuttaa saavutettavuushaasteita meille kaikille (liike, säätö, melu..)
- Saavutettavaa palvelua voidaan käyttää eri tavoin, eri laitteilla, päätelaitteilla sekä apulaitteilla kuten esim. ruudunlukijaohjelmistolla.
- Tekninen vs. **sisällöllinen saavutettavuus**

Saavutettava mediasisältö

Saavutettava teksti, saavutettavuus kuvissa ja hyvä vaihtoehtoinen teksti, infografiikka ja taulukot, videot ja podcastit, saavutettava video ja tekstitys Youtubeen, Facebookiin ja Instagramiin.

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Saavutettava teksti

- Saavutettava vs. selkokieline teksti. Mieti kenelle suunnittelet? Onko kohderyhmissäsi selkokieltä tarvitsevia.
- Teksti on tärkein hakukonekriteeri. Selkeä, ymmärrettävä ja sopivan mittainen teksti, jossa on sisältöä tukeva pääotsikko ja väliotsikot tekee sivujen teksteistä sekä saavutettavan että hakukoneoptimoidun.
- Tee verkkosivulle tulevat pdf – ja word-dokumentit *oikein* muotoiltuna
- Sama pätee verkkosivulla julkaistuihin teksteihin (H1 vs H2 –otsikot)

Millainen on saavutettava teksti?

- Laadi kuvaava pääotsikko, toimii myös sivun otsikkona
- Käytä väliotsikoita (html H2, tai otsikko 2)
- Käytä selkeää kieltä ja lyhyitä lauserakenteita
- Vältä vieraskielisiä termejä ja lauseenvastikkeita
- Käytä lyhyitä kappalerakenteita. Noin kaksi virkettä/kappale on hyvä käytäntö. Se helpottaa silmäiltävyyttä ja helpottaa ruudulla lukemista. (vrt. äidinkielen tunnilla opittua)
- Kirjoita linkit auki, kerro minne linkki johtaa (esim. ulkoiselle sivulle)
- Kuvat, infografiikka ja videot tekevät sisältöä ymmärrettäväksi niille, joiden on vaikea hahmottaa tekstisisältöä: *tekstinkin voi esittää vaihtoehtoisesti toisella mediamuodolla!*

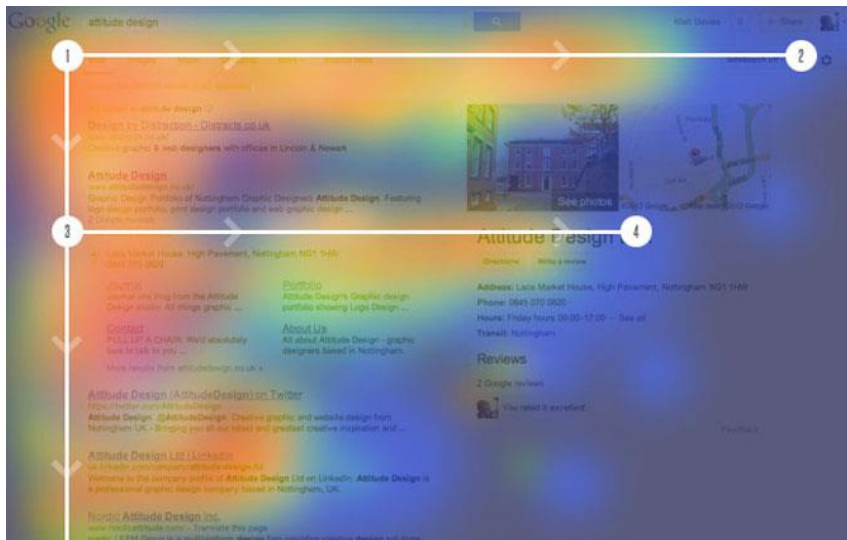

Saavutettava teksti = Hyvä hakukonenäkyvyys (SEO)

- Hakukoneoptimoinnissa virkkeiden ”ihannepituus” on 20 sanaa.
- Optimaalinen sivun tekstimäärä sisällölle on 300 sanaa.
- Tässä n. kolme tasaisesti tekstiin sijoitettua väliotsikkoa
- Lisäksi, jos haluat parantaa hakukonenäkyvyyttä, niin:
 - toista sivun tärkeintä sanaa (se, jolla haluat sivujen löytyvän) noin viisi kertaa leipätekstissä, kerran väliotsikossa, kerran kuvatekstissä ja sivun pääotsikossa (sivun URL).

Ruutu SILMÄILLÄN kokemuksen ja odotusten perusteella

Sivujen katselut noudattavat F-kirjaimen kaltaista lukusuuntaa

Käyttäjä ei aloita aivan yläreunasta, koska oletuksena siellä ei ole tehtävien kannalta keskeistä asiaa, vaan logoja, navigaatioelementtejä tai tyhjää tilaa. Kuva, video, animointi kiinnittää huomion.

Tärkein asia 1/3 yläreunaan tai keskelle

Ei tärkeitä asioita reunoille

Noudata luonnollista lukurytmiä, vältä hyppyjä edes takaisin

Ole johdonmukainen: sijoita elementit samoille kohdille käyttäjäliittymässä. Käytä samoja värejä, fontteja, muotoja, varjoja jne.

Uudet asiat herättävät kiinnostusta, yllättävyys kiinnittää huomiota ja on nautinnollista

Jos esittelet uutta asiaa, toiminnallisuutta – totutuista käytänteistä poikkeaminen saattaa olla perusteltua

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Saavutettava kuva verkkosivulla

- Kuvalla voi viestiä vahvasti
- Hyvä kuva on informatiivinen, vaikuttava ja tuo lisäarvoa tekstiin
- Google arvottaa kuvallisia sivuja korkeammalle kuin sivuja ilman kuvia
- Kuva (t. video) on joillekin käyttäjäryhmille saavutettavampi mediaformaatti kuin teksti
- Mutta toisille kuva on saavuttamattomissa – kuvan saavutettavaksi tekeminen on huomioitava *jo sivujen päivitysvaiheessa (vaihtoehtoiset tekstit, kuvien nimeäminen, kuvatekstit, kuvien sisältämät linkit jne.)*

Millainen on saavutettava kuva?

- Oikein nimetty ja sisältöön liittyvä: esim. nuorisotyöntekija_ohjaa_nuorta_nuorisotalossa.jpg
- Siinä on lisäarvoa ja tietoa kuvaan tuova kuvateksti – kuvateksti ei kuvaile kuvaa! Se voi antaa kuvan viestille syventävän näkökulman
- Kuvassa on vaihtoehtoinen teksti (ALT-teksti), joka päättyy pisteeseen. ALT-teksti lisätään aina kuvaa verkkosivulle ladattaessa.
- Kuvituskuva ei tarvitse vaihtoehtoista tekstiä, mutta mieti, miksi käytät kuvituskuvaa: *miksi se on näkeväälle oleellinen muttei näkövammaiselle?*

Entä miten tehdään hyvä ALT-teksti? I

- Hyvä tekstivastine lähtee sivun kontekstista. Mitä kuvasta täytyy ymmärtää, mikä on olennaista ja onko siinä jotain, jota tekstissä ei ole jo kerrottu?
- Hyvä ALT-teksti on selkeä ja lyhyt (125 merkkiä pois lukien välilyönnit)
- Se on neutraali. Se ei toista kuvatekstin tai leipätekstin asioita.
- Se ei tulkitse kuvaa.
- Siinä ei lue ”Kuvassa on...”, ”Kuva...”. Mikäli on olennaista, että kuva on piirroskuva, voidaan todeta esim.: ”Nuori poika pelaa Counter Strike –peliä ja juo RedBullia, piirroskuva.”
- Se noudattaa muun tekstin tyylilajia ja päättyy aina pisteeseen. Mikäli kuva on linkki tai linkin sisältävä banneri, **ruudunlukija tunnistaa kuvassa olevan linkin**. Linkin kohde on hyvä kertoa, ellei se ilmene leipä- tai kuvatekstissä. Myös se, siirrytäänkö toiseen palveluun, on olennaista: ”Sanomalehden etusivu. Siirryt Helsingin Sanomien verkkosivulle, ulkopuolinen palvelu, avaa uuden välilehden.” (108 merkkiä)

Entä miten tehdään hyvä ALT-teksti? II

- Kuvituskuvan vaihtoehtoista tekstiä ei tarvitse kirjoittaa, mutta jos teet suoraan koodia *älä kuitenkaan poista ALT-merkintää*.
- **Infograafit ja kaaviokuvat on syytä kuvailla** mahdollisimman informatiivisesti. Esim: ”Oirehtevien, oireettomien ja riskiryhmiin kuuluvien ohjeet arkeen, infograafi, tieto löytyy tekstistä.” (teksti sisältää 92 merkkiä).
- **Mikäli kuvailu vaatii pidemmän tekstin, voit ALT-tekstin lisäksi käyttää kuvakoodissa *longdesc-koodia***. Sen avulla voit ohjata lukijan joko toiselle verkkosivulle tai saman sivun alareunassa olevaan kuvailutekstiin. Toiminto lisätään koodiin seuraavasti (katso lisää esimerkkejä W3schools.com 2020):

```
<!--Kuvaus on ulkopuolisella sivulla olevassa listauksella kolmantena kohtana -->  

```


Esimerkki eritasoisista ALT-teksteistä

Ammattilaisura e-urheilussa kiinnostaa nuoria. Kuva: Jarmo Röksä.

- **Huono tekstivastine:** <ALT="Poika.">
Ei anna käytännössä mitään kontekstiin liittyvää tietoa.
- **Parempi tekstivastine:** <ALT="Poika pelaa tietokoneella.">. *Hyvä, mutta ei vielä kerro kontekstia, kun tekstissä puhutaan ammattimaisesta e-urheilusta.*
- **Suosittelun vaihtoehto:** <ALT="Poika lähettää pelistreamia ammattimaisesti nettiin yllään sponsoripaita ja sponsoreiden tuotteita, piirroskuva.">
Vaihtoehtoinen teksti sisältää 102 merkkiä ja on riittävän informatiivinen. Tässä tapauksessa kuvan luonne, piirroskuva, on olennainen tieto.

Saavutettavat värit verkossa

- Viisi-seitsemän prosenttia suomalaisista on värisokeita. Varsinkin kuvioissa, symboleissa, ikoneissa ja infograafeissa on hyvä huomioida kuvan soveltuvuus kaikille käyttäjille.
 - Myös linkit ja navigaatioelementit
- Mikäli työskentelet grafiikan parissa, rakenna itsellesi paletti ”turvallisista” väreistä. Yleisin värisokeus on puna-vihervärisokeus.
- Voit testata tekemääsi grafiikkaa ilmaisissa verkkopalveluissa lataamalla kuvan sinne. Itse käytän:
 - Colblindor –palvelua (<https://www.color-blindness.com/coblis-color-blindness-simulator/>)

Esimerkki testistä

Huomioi erityisesti värien toisistaan poikkeava kontrasti.

Drag and drop or paste your file in the area below or: [Valitse tiedosto](#) Odense C.jpg

Trichromatic view: *Anomalous Trichromacy:* Normal Red-Weak/Protanomaly Green-Weak/Deuteranomaly Blue-Weak/Tritanomaly *Dichromatic view:* Red-Blind/Protanopia Green-Blind/Deuteranopia Blue-Blind/Tritanopia *Monochromatic view:* Monochromacy/Achromatopsia Blue Cone Monochromacy

Use lens to compare with normal view: No Lens Normal Lens Inverse Lens

[Reset View](#)

Drag and drop or paste your file in the area below or: [Valitse tiedosto](#) Odense C.jpg

Trichromatic view: *Anomalous Trichromacy:* Normal Red-Weak/Protanomaly Green-Weak/Deuteranomaly Blue-Weak/Tritanomaly *Dichromatic view:* Red-Blind/Protanopia Green-Blind/Deuteranopia Blue-Blind/Tritanopia *Monochromatic view:* Monochromacy/Achromatopsia Blue Cone Monochromacy

Use lens to compare with normal view: No Lens Normal Lens Inverse Lens

[Reset View](#) [Open simulated image in new window](#)

Drag and drop or paste your file in the area below or: [Valitse tiedosto](#) Odense C.jpg

Trichromatic view: *Anomalous Trichromacy:* Normal Red-Weak/Protanomaly Green-Weak/Deuteranomaly Blue-Weak/Tritanomaly *Dichromatic view:* Red-Blind/Protanopia Green-Blind/Deuteranopia Blue-Blind/Tritanopia *Monochromatic view:* Monochromacy/Achromatopsia Blue Cone Monochromacy

Use lens to compare with normal view: No Lens Normal Lens Inverse Lens

[Reset View](#) [Open simulated image in new window](#)

Drag and drop or paste your file in the area below or: [Valitse tiedosto](#) Odense C.jpg

Trichromatic view: *Anomalous Trichromacy:* Normal Red-Weak/Protanomaly Green-Weak/Deuteranomaly Blue-Weak/Tritanomaly *Dichromatic view:* Red-Blind/Protanopia Green-Blind/Deuteranopia Blue-Blind/Tritanopia *Monochromatic view:* Monochromacy/Achromatopsia Blue Cone Monochromacy

Use lens to compare with normal view: No Lens Normal Lens Inverse Lens

[Reset View](#) [Open simulated image in new window](#)

Drag and drop or paste your file in the area below or: yes no symbols.jpg

Trichromatic view: Anomalous Trichromacy: Dichromatic view: Monochromatic view:
 Normal Red-Weak/Protanomaly Red-Blind/Protanopia Monochromacy/Achromatopsia
 Green-Weak/Deuteranomaly Green-Blind/Deuteranopia Blue Cone Monochromacy
 Blue-Weak/Tritanomaly Blue-Blind/Tritanopia

Use lens to compare with normal view: No Lens Normal Lens Inverse Lens

[Reset View](#) [Open simulated image in new window](#)

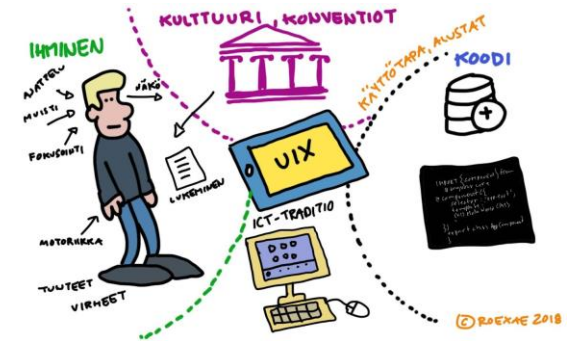

Edit

Esimerkki testistä

Myös punainen ja keltainen toimivat yhdessä, jos kontrasti on riittävän suuri – mutta onko väreillä riittävä varoitussarvo tai viestivätkö ne oikein?

Mieti symbolien kulttuurista saavutettavuutta.

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kaikki värit eivät toimi keskenään: chromostereopsis – vältä näitä

**These
Colors
Vibrate**

**These
Colors
Vibrate**

**These
Colors
Vibrate**

Nämäkään eivät toimi keskenään:

RED ON BLUE

BLUE ON RED

RED ON CYAN

CYAN ON RED

RED ON GREEN

GREEN ON RED

 AlterSpark

Lähde: AlterSpark

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

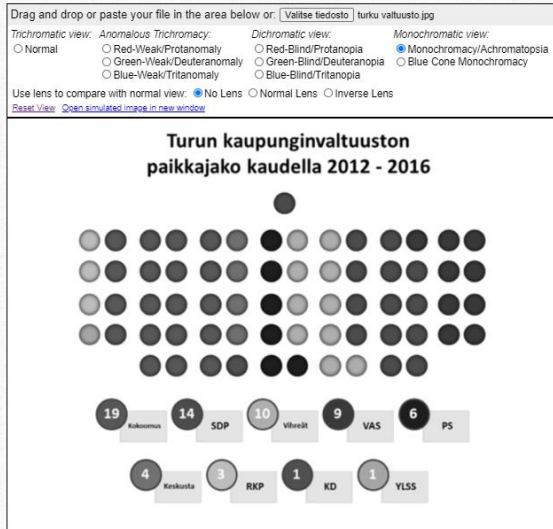
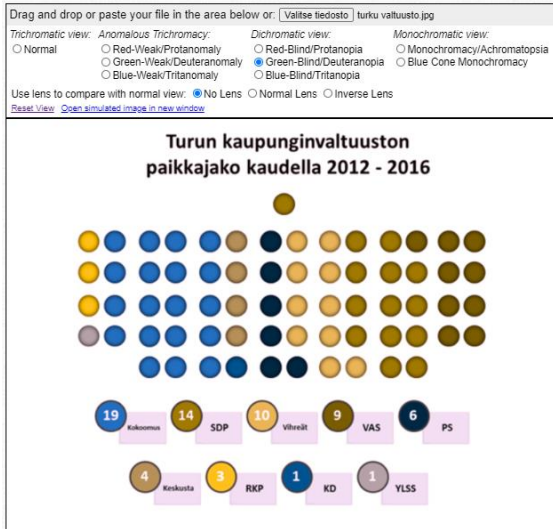
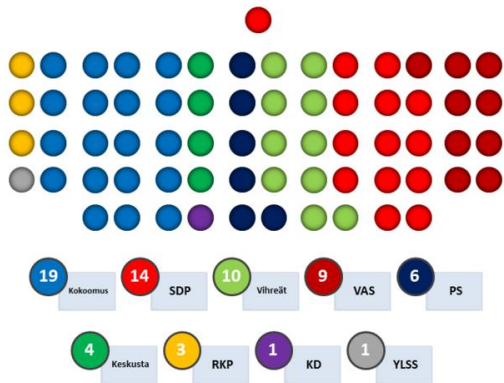
Graafit, infografiikka, taulukot saavutettavasti

- Älä tee taulukoita kuvina vaan html-muodossa. Taulukon datan kuvaaminen tekstinä on hankalaa, joten ne kannattaa toteuttaa tekstinlukijoiden ymmärtämässä muodossa.
- Mikäli et pysty tätä, kuvaa taulukko edellä kuvatulla tavalla joko ALT-tekstissä tai Longdesc-koodina tai esitä olennaiset asiat leipätekstissä.
- Muista käyttää riittävää kontrastia kuvissa.
- Tekstin ja taustan kontrastin on oltava normaalikokoisessa tekstissä vähintään 4.5:1:een. Isossa tekstissä vähintään 3:1. Kontrastiarvoja voi arvioida esimerkiksi [Webaimin kontrastityökalulla](https://webaim.org/resources/contrastchecker/) (<https://webaim.org/resources/contrastchecker/>).

Infografiikan saavutettavuudesta

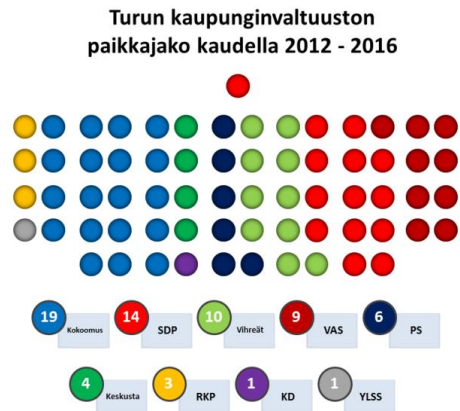
Turun kaupunginvaltuuston paikkajako kaudella 2012 - 2016

Kuva: Wikimedia

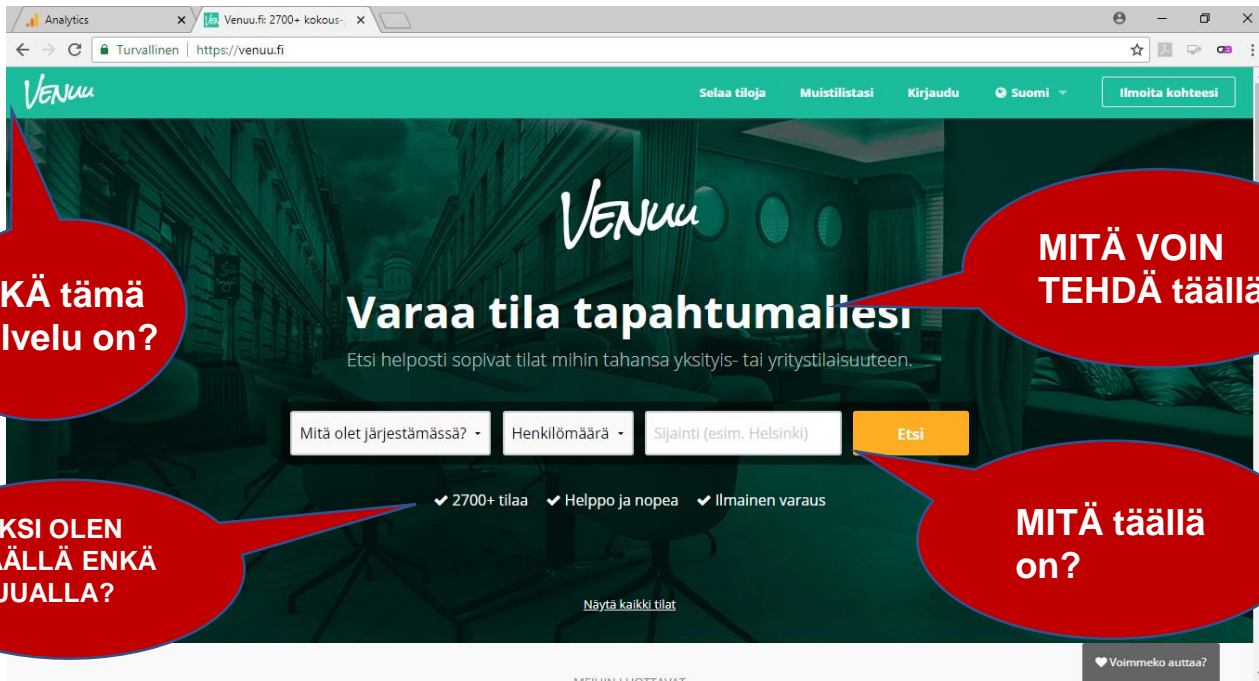
Infografiikan saavutettavuudesta

- Oheisen kuvan ALT-teksti wikimediassa on: ”Tiedosto: Turun kaupunginvaltuuston paikkajako 2012-2016.png”
- Parempi olisi: ”Turun kaupunginvaltuuston paikkajako 2012-2016: Kokoomus 19, SDP 14, Vihreät 10, Vasemmisto 9, PS 6, Keskusta 4, RKP 3, KD 1, YLSS 1.” – 112 merkkiä

Kuva: Wikimedia

Saavutettavuus voi olla myös viestinnällistä

Kilpailu etusivusta

Verkkopalvelun etusivulle on kiusaus tuoda kaikki mahdollinen
- Käytettävyys kärsii

-Etusivulla oleva, saa eniten liikennettä, siksi organisaatioissa on monta stakeholderia, jotka pitää omaa osuuttaan tärkeänä
- Etusivulle lisätään ajan kuluessa lisää ja lisää elementtejä
- Käytettävyden eroosio

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Videot ja podcastit

- Kun esitetään videota tai äänitiedostoja, **sisältö on pyrittävä esittämään vaihtoehtoisella tavalla.**
- Saavutettavuusdirektiivi **ei koske livestriimausta**, mutta esimerkiksi kirjoitustulkkaukset on mahdollista toteuttaa ns. kakkosruutuun tietokoneelta.
 - **Ongelma:** monessa standardi streaming-laitteessa on mahdollista esittää vain kahta ikkunaa samanaikaisesti.
 - **Ratkaisu:** pysyvä ikkuna on tekstitysruuu, isommassa ikkunassa vaihdetaan powerpoint-esitystä ja puhujaa.
- *Kun video siirretään verkkosivuille, sen on oltava tekstittyä 23.9.2020 alkaen.*
- Mediasisältövaihtoehdot ovat:
 - äänellinen tai äänetön video
 - äänitalenne
- **Äänettömään videoon voi luoda tekstivastineen**, joka kuvaa olennaisen videosisällön. Kuvaa, mitä videossa tapahtuu. Mikäli sisältö on jo leipätekstissä, kuvausta ei tarvita.
- **Podcastin ääni** täytyy esittää vaihtoehtoisessa muodossa, joko tekstitettynä videona (vaatii paljon aikaa) tai tekstiksi litteroituna.
- **Tekstystä ei tarvita mikäli video tai äänitiedosto on leipätekstissä** esitetyn asian **mediavastine.**

Ohjeita ja vaatimukset videoiden tekstitykseen I

- Teksti sisältää kaiken merkityksellisen sisällön, mutta sen ei tarvitse olla sanasta sanaan. Puhekielen täytesanat yms. voi poistaa, tekee saavutettavampaa tekstiä.
 - Muista tekstin saavutettava muotoilu.
- Mikäli videossa ei ilmene, **kuka puhuu**, se on ilmaistava tekstityksessä.
- Jos videolta kuuluu **tarinan kannalta olennaisia taustaääniä**, esimerkiksi aplodeja, ne täytyy sisällyttää mukaan **[apludeja] [linnunlaulua] [kohahdus]**
- Video on tekstitettävä **samalla kielellä** kuin alkuperäinen videon kieli.
- **Vanhoja** videoita **ei** tarvitse tekstittää.
- Jos videon äänestä ei ilmene kaikki olennainen tieto, **videolle on tehtävä kuvaileva äänivastine** (esim. kuvio, graafi, infografiikka osana videota)

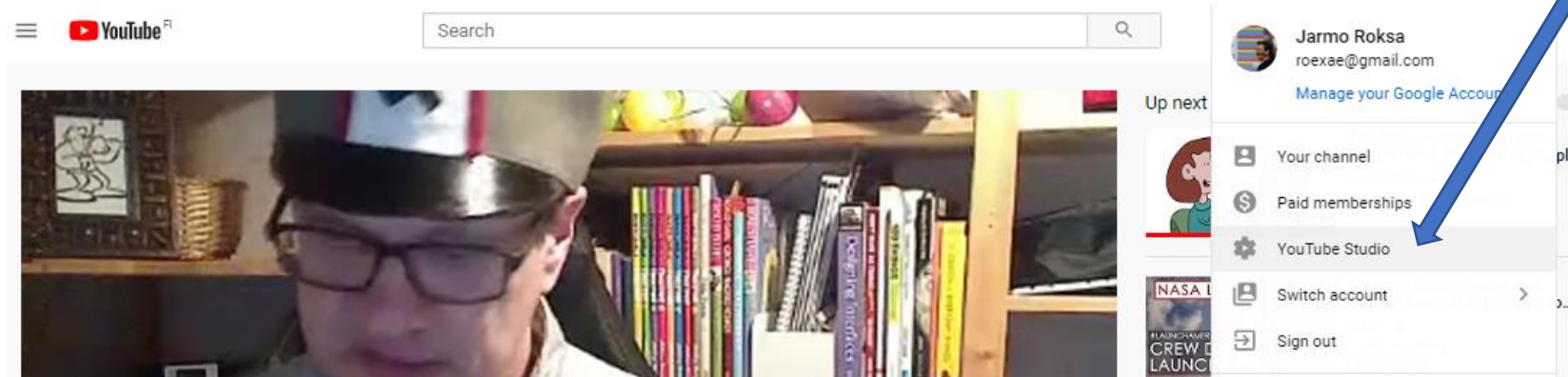
Ohjeita ja vaatimukset videoiden tekstitykseen II

- Videossa **ei saa olla vilkkuvia** tai nopeita valoeffektejä (epileptikot)
- Video / ääni **on voitava pysäyttää**.
- Verkkosivulla julkaistu video on **tekstittävä** ja tarvittaessa kuvailutulkattava viimeistään **14 vuorokauden kuluttua julkaisusta**.
- **Kohtuuton rasite** voi vapauttaa tästä, mutta se on mainittava saavutettavuusselosteessa (rasite voi olla tilapäinen)
- Tekstityksen sijaan mediavastine **voi olla myös tekstidokumentti**
- Teksti voi olla tekstitysovelluksella tehty (Youtube, Facebook) tai ns. poltettu teksti (Instagram)

Miten tekstitetään Youtubessa I

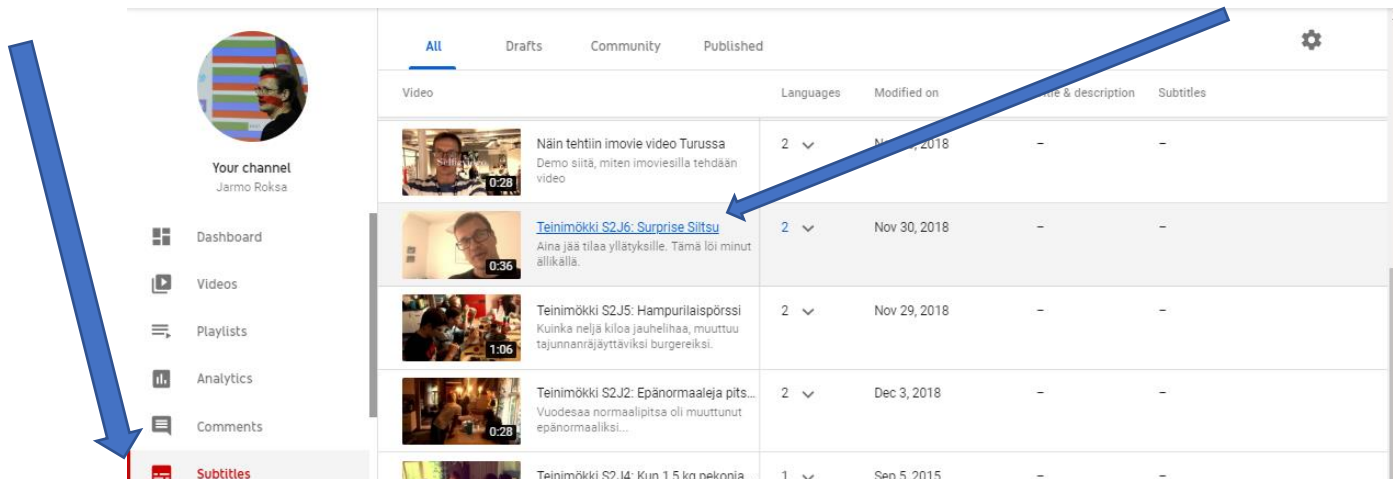
- Youtube-tekstitys on helppoa ja nopeaa. Kirjaudu youtube –tilille ja mene YouTube Studioon

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Miten tekstitetään Youtubessa II

- Klikkaa subtitles ja valitse tekstitettävä video listalta klikkaamalla videon otsikkoa.

The screenshot shows the YouTube Studio interface. On the left sidebar, the 'Subtitles' tab is highlighted with a red bar and a blue arrow points to it. The main content area shows a list of videos under the 'Published' tab. The video 'Teinimökki S2J6: Surprise Siitsu' is selected, and a blue arrow points from its title to the 'Subtitles' column header.

Video	Languages	Modified on	Title & description	Subtitles
 Näin tehtiin imovie video Turussa Demo siitä, miten imovieilla tehdään video	2	Nov 27, 2018	-	-
 Teinimökki S2J6: Surprise Siitsu Aina jäs tilaa yllätyksille. Tämä loi minut ällikällä.	2	Nov 30, 2018	-	-
 Teinimökki S2J5: Hampurilaispörssi Kuinka neljä kiloa jauhelihaa, muuttuu tajunnanräjyttäväksi burgereiksi.	2	Nov 29, 2018	-	-
 Teinimökki S2J2: Epänormaaleja pits... Vuodesaa normaali pitsa oli muuttunut epänormaaliksi...	2	Dec 3, 2018	-	-
 Teinimökki S2J4: Kun 1,5 kq pekonia ...	1	Sep 5, 2015	-	-

Miten tekstitetään Youtubessa III

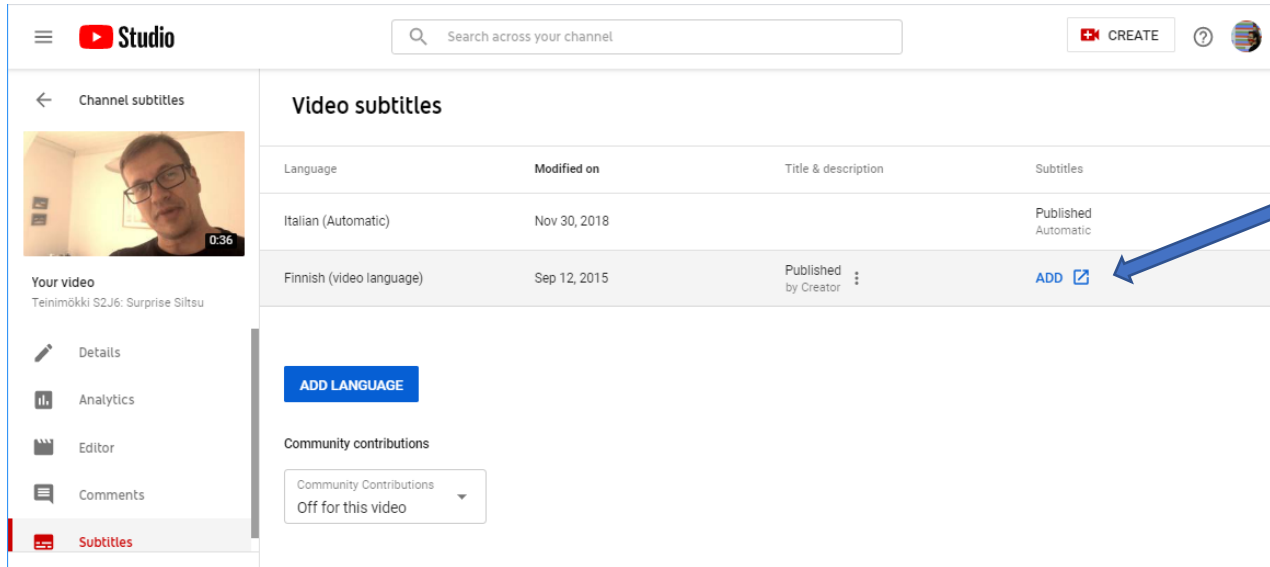
- Valitse videon kieli, kerro valitsetko kielen kanavasi oletuskieleksi ja klikkaa ”Confirm”.

The screenshot shows the YouTube Studio interface for editing video subtitles. On the left, there is a sidebar with navigation options: Channel subtitles, Your video (Teinimökki S2J6: Surprise Siltsu), Details, Analytics, Editor, Comments, and Subtitles. The main area is titled 'Video subtitles' and contains a language dropdown menu set to 'Finnish', a checkbox labeled 'Make this the default for my channel' which is checked, and a blue 'CONFIRM' button. Three blue arrows point from the right side of the screen to the language dropdown, the checkbox, and the 'CONFIRM' button respectively.

Miten tekstitetään Youtubessa IV

- Klikkaa Add

The screenshot shows the YouTube Studio interface for managing video subtitles. On the left, there's a sidebar with navigation options: Channel subtitles, Your video (Teinimökki S2J6: Surprise Siltsu), Details, Analytics, Editor, Comments, and Subtitles. The main area is titled 'Video subtitles' and contains a table with columns: Language, Modified on, Title & description, and Subtitles. The table lists two entries: 'Italian (Automatic)' (Nov 30, 2018, Published Automatic) and 'Finnish (video language)' (Sep 12, 2015, Published by Creator). A blue arrow points to the 'ADD' button next to the Finnish entry. Below the table is an 'ADD LANGUAGE' button and a 'Community contributions' section set to 'Off for this video'.

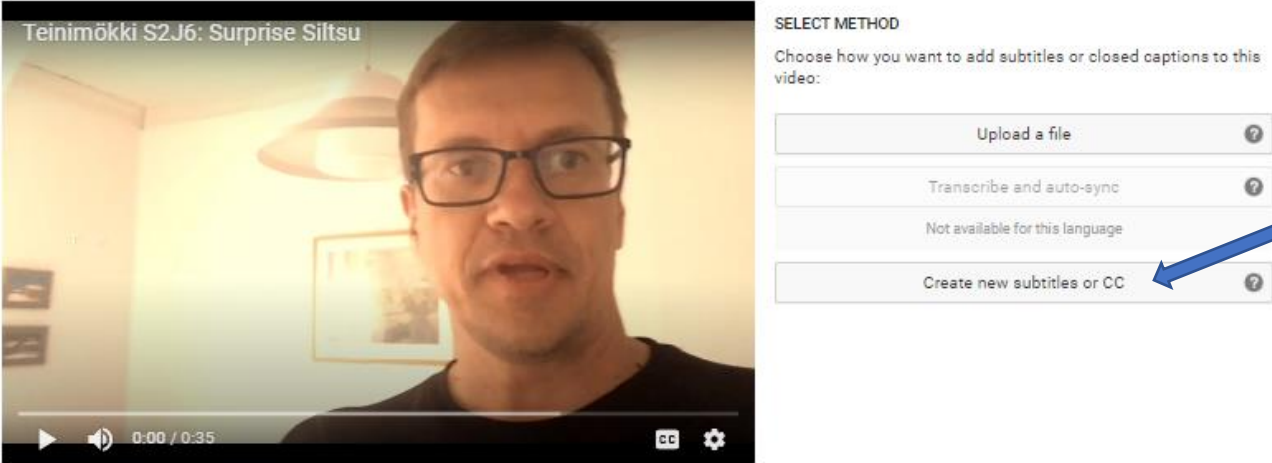
Language	Modified on	Title & description	Subtitles
Italian (Automatic)	Nov 30, 2018		Published Automatic
Finnish (video language)	Sep 12, 2015	Published by Creator	ADD

Miten tekstitetään Youtubessa V

- Valitaan Create New Subtitles

Manage subtitles and closed captions: Finnish

Teinimökki S2J6: Surprise Siltsu

0:00 / 0:35

SELECT METHOD

Choose how you want to add subtitles or closed captions to this video:

- Upload a file
- Transcribe and auto-sync
- Not available for this language
- Create new subtitles or CC

Miten tekstitetään Youtubessa VI

- videon tekstieditori merkitsee puhekohdat videoon. Kirjoita teksti laatikkoon, video katkeaa automaattisesti, ja jatka seuraavaan kohtaan.

Transcribe and set timings: Finnish

All changes saved in Drafts

Actions Keyboard shortcuts | Help

0:02.0	[aloitusmusiikki]
0:04.0	
0:04.0	On ollut tosi kiva viikonloppu.
0:06.0	
0:06.7	Pojat ovat kasvaneet lapsista aikuisuuden kynnykselle.
0:09.2	

Teinimökki S2J6: Surprise Siltsu

Mutta pojat eivät koskaan lakkaa hämmästyttämää minua.

0:12 / 0:35

[a lo it] [o n ol] [Poj at ov]

Pause video while typing

Muista tallettaa tekstityksesi, kun olet valmis.

Tekstitys ilmestyy kirjoittaessasi videon päälle. Video pysähtyy, kun alat kirjoittaa.

Voit raahata tekstin oikeaan kohtaan videolla.

Mikäli videosi on englanninkielinen Googlen algoritmi tunnistaa puheen automaattisesti tekstiksi – jonka sitten voit stilisoida ja korjata.

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Entäpä miten tekstitetään Facebook-video?

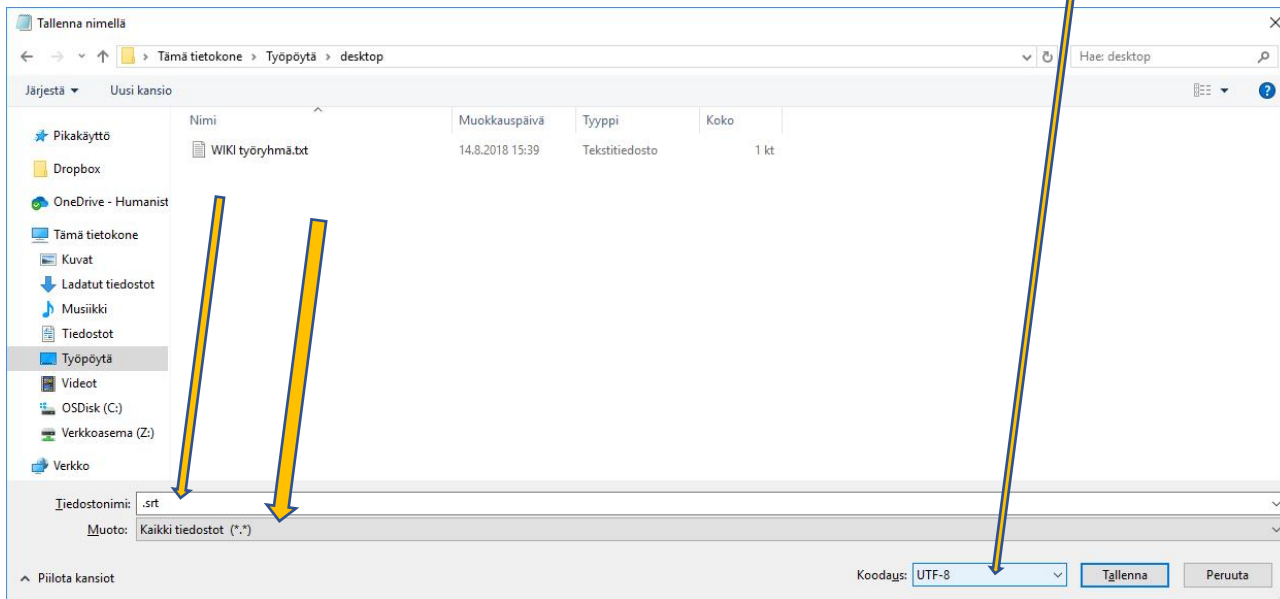

- Sosiaalisessa mediassakin julkaistavassa sisällössä voi olla saavutettava (kieli, kuvat ja tekstitys)
- Videon ääniraidasta voi tehdä tekstitiedoston ennakkoon
- Tekstitys ladataan Facebokiin .srt – tiedostona.
- Sen voit luoda notepadilla (ks. Vasemmalta)
- Luo Notepadilla .srt-tiedosto
- Ajasta tekstit oikeisiin paikkoihin kuvan mukaan.

```
Nimetön - Muistio
Tiedosto Muokkaa Muotoile Näytä Ohje
1
00:00:00,000 --> 00:00:05,000
Hei, olen Jarmo Röksä, Humakin viestintäpäällikkö.
2
00:00:05,000 --> 00:08:00,000
Tänään puhun teille saavutettavasta mediasta.
3
00:09:00,000 --> 00:12:00,000
Kerron esimerkiksi, kuinka voit helposti tekstittää Facebook
ja YouTube videosi.
4
00:12:00,000 --> 00:16:00,000
Kun tallennat Face-tekstityksen, muista tallentaessa muuntaa
koodaus UTF-8:ksi ja tallentaa tiedosto .SRT -muodossa.
```

Tekstitystiedoston tallentamisessa muistettava

- Ohje tiedoston tallentamiseen:

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

.SRT:n lataaminen Facebook-videoon I

- Etsi videon julkaisupäivämäärä, klikkaa kolmea pistettä sen oikealla puolella ja valitse muokkaa videota:

https://www.facebook.com/video/edit/?v=10158839947390809

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Haku

Tässä videossa

Merkitse henkilöt, jotka esiintyvät tässä videossa.

Otsikko

Pikkukuva

Missä?

Milloin? Vuosi:

Kuvaus

Tekstitys

Lataa SRT-tiedostoja

Lataa .SRT-tekstitystiedosto seuraavassa muodossa:
tiedostonimi_ä_FL.srt

Upottaminen Estä upottaminen

Jos tämä on valittuna, videotasi ei voi upottaa kolmannen osapuolen sivustolle.

Luokka

Valitse videon sisältöä vastaava luokka.

Yksityisyys

.SRT:n lataaminen Facebook- videoon II

- Klikka nappia ”Valitse tiedosto ja seuraa ohjeita.
- Tekstitys on valmis
- Kirjoita kuka esiintyy videossa ellei se ilmene videolla
- Kirjoita kuvausteksti huolellisesti. Hyvin tehty, sisältöä kuvaava teksti lisää sen löydettävyyttä.
- Tallenna

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Instagram-videon tekstitys

- Instagramin natiivitekstitystoiminto ei ole vielä kehittynyt, joten tekstitykseen tarvitaan kolmannen osapuolen sovellusta.
- Useita paljon lupaavia, mutta vähän antavia sovelluksia.
- Suositus: **AutoCap**
 - Android ja IOS
 - ”Esi”tekstittää myös suomenkielisen videon äänentunnistuksen avulla varsin hyvin
 - Supernopea tekstitys!
 - Voit tekstittää, useista muista apeista erottuen, sekä jo kuvattua videota että livevideota
 - Monipuolinen tekstityylejä tarjoava tekstieditori (värikorostukset, tekstitehosteet, tekstin leveys, koko, asettelu jne.)
 - Videofilttereitä mukana, pieniä bugeja joissain kohdissa
 - Hinta: 31,99 vuosi tai 3,99/kk (10 minuutin äänen litterointi)
 - Ilmaisversiossa ohjelman logo oikeassa alareunassa.

Mobiilin haasteita *23.6.2021

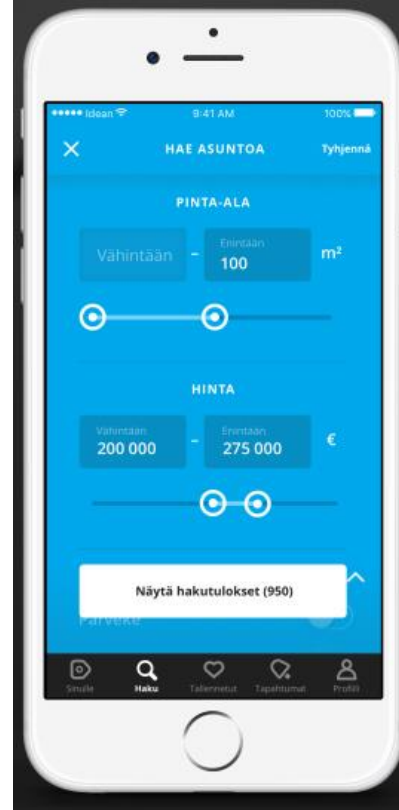
- **Pieni ruutu** – ei sivupalstoja, isoja menuita, isoja kuvia tai pitkiä listoja. Tärkeimmät infot ensin, muut toisille tasoille (käyttäjien tunteminen)
- **Erikokoiset ja -levyiset ruudut.** Vertikaalinen (pituussuuntaan) esitystapa on helppoa, mutta asioiden vertailu rinnakkain vaikeaa
- **Kosketusnäyttö:** Nakkisormellakin on osuttava ikoneihin (ikoneiden/linkkien/input-laatikoiden optimikoko?)
- **Tekstin syötön vaikeus** – miten poistaa se tai vähentää se minimiin? Autom. täydentäminen.
- **Haastava fyysinen ympäristö:** käytetään liikuttaessa, pimeässä, kirkkaassa auringonvalossa, sateella, meluisissa paikoissa (käyttöliittymä-äänien kuulumattomuus)
- **Ei ”hoverointia” linkeissä**
- **Sosiaaliset vaikutteet ja vähentynyt huomiokyky** (autolla (!) ajo, kokouksissa, ruokailussa – yleensä samaan aikaan, kun tekee jotain muuta)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Suunnittele | Mobiili ensin

- ”Hyvät mobiilisovellukset on luotu mobiiliin ympäristöön eikä vain portattu. Aloita ottamalla ensin selvää käyttäjistä ja siitä, mitä hyötyä mobiilius juuri heille tarjoaa.”
 - O'Reilly: Mobile Design and Development

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Hyödyllisiä linkkejä

- [EN 301 549 v. 2.1.2](#), Tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden ja palvelujen julkisiin hankintoihin Euroopassa soveltuvat saavutettavuusvaatimukset, Luvut 9-10
- WCAG 2.1 AA ([Web Content Accessibility Guidelines](#)) (jota direktiivi noudattaa, W3C:n suositus 5.6.2018)
- Saavutettavan kirjallisuuden ja julkaisemisen asiantuntijakeskus: <https://www.celia.fi/>
- Valtiovarainministeriö, saavutettavuusdirektiivi: <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/>

Yhdessä eteenpäin

Webinaarisarjan seuraava osa:

- 4.6. Kestävän kehityksen ja arvojen rooli tapahtumissa

Ilmoittautua voit jo nyt.